

MUSEOVIRASTO
PL 913
00101 HELSINKI
p. (09) 40 501
www.nba.fi

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

- lomake arkeologisen kohteen tarkastamiseen (ks. täyttöohje lopussa)

1. PERUSTIEDOT

Kunta: MIEHIKKÄLÄ	Muinaisjäännösrekisteritunnus:		
Nimi: Rajanotko 1	Ajoitus: historiallinen aika		
Kohteen tyyppi: työ- ja valmistuspaikat	Tyypin tarkenne: vilja-aumanpohjat		
Kohteen laajuus: ø 2,45 m	Lukumäärä: 1		
Laajuuden arviointiperuste: maanpäälliset rakenteet.			
Laji (ruksaa laji, ks. tarvittaessa lajin selitys täyttöohjeen kohdasta 1):			
<i>ruksi:</i> ☒	kiinteä muinaisjäännös mahdollinen muinaisjäännös muu kulttuuriperintökohde löytöpaikka luonnonmuodostuma muu kohde		
Suunta ja etäisyys kirkosta: kohde sijaitsee n. 17 km Miehikkälän kirkosta suuntaan NW.			
Sijaintikuvaus: Kohde sijaitsee Valkialammen itäpuolella kohoavan mäen E-rinteessä, sen alaosassa. Valkialammelle on kohteelta matkaa runsaat 300 m ja aumanpohjan N- ja NW-puolella, 500-600 m:n päässä, on kaksi muuta lampea: Sammakkolampi ja Mustalampi. Purhon tieltä (14706) koilliseen haarautuva Valkosen tie (14720) kulkee kohteesta runsaan 300 m:n päässä etelässä ja Kelovuorelle vievä metsäautotie 150 m:n päässä pohjoisessa.			
Sijaintikoordinaatit: (ETRS-TM35FIN)	N: 6739017	E: 526213	Korkeus m mpy: 73
Koordinaattien tarkenne: keskikoordinaatti (± 3 m).			
Peruskartta: PK 3131 07 PURHO			
Rekisterikylä (jos tarpeen): Lapjärvi		Kiinteistötunnus (jos tarpeen): 489-407-1-8	
Tarkastaja: Marita Kykyri		Tarkastusaika: 27.9.2016	

2. TAUSTATIEDOT

Aiemmat tiedot: ei aiempia tietoja.
Aiemmat löydöt: ei aiempia löytöjä.
Tarkastuslöydöt: ei löytöjä.
Tarkastusolosuhteet: hyvät.

Liitteet: karttaliite ja kolme kuvaliitettä, joissa yhteensä viisi kuvaa.
Muuta: oppaana toimi Heikki Uusiheimala.

3. TARKASTUSHAVAINNOT

Tarkastuksen syy: A. Oinosen (Miehikkälän museot) ilmoitus kohteista.
Ympäristö ja maasto: Kohde sijaitsee itään jyrkästi viettävän rinteen alaosassa. Ympäristö on havupuuvaltaista (mänty, kuusi) sekametsää, jossa kasvaa myös koivua ja pihlajaa. Aluskasvillisuus koostuu sammalesta, ruohosta, saniaisesta sekä mustikasta. Aumanpohjan päällä kasvaa ruohon lisäksi myös heinää.
Arkeologisen kohteen tarkempi kuvaus ja rajaus: Aumanpohja oli halkaisijaltaan pyöreä (2,45 m) ja se oli kivetty koko alaltaan. Pintaturpeen alta näkyvissä olleiden reunakivien perusteella oli aumanpohja koottu niin kivilajin kuin kivikoonkin suhteen heterogeenisestä raaka-aineesta. Aumanpohjan selvärajaisen ulkoreunan kehäkivet olivat ø:aan 30–50 cm, joskin niiden joukossa oli myös joitain pienempiäkin kiviä. Yhteen kerrokseen asetellut kivet olivat sileä- tai pyöreäpintaisia luonnonkiviä, mutta niiden joukossa oli myös joitain särmikkäitä kiviä. Aumanpohjan keskiosaan käytetty kiviaines oli kooltaan hieman kehäkiviä pienempiä ja ø:aan 15–20 cm.
Koska kohde oli varsinkin keskustansa kohdalta täysin aluskasvillisuuden peitossa, ei aumanpohjan rakenteesta ja kivimateriaalista ollut mahdollista tehdä havaintoja kuin sitä ulkoreunalta rajaavan kehäkiveyksen osalta.
Muuta tietoa: H. Uusiheimala on paljastanut kohteen aluskasvillisuuden alta ja dokumentoinut sen mittaamalla ja valokuvamalla vv. 2006–2007. Hänen tekemiään havaintoja ja tietoja on osin käytetty tarkastuskertomuksen laatimisessa 2016. Uusiheimalan Purhon alueella sijaitsevista kivetyistä aumanpohjista tekemien havaintojen perusteella, on tarkastettu kohde Rajanotko 1 kivirakenteen pienen halkaisijan perusteella ($\leq 2,7$ m) toukoviljan (kaura, ohra) säilyttämiseen käytetty aumanpohja.

4. SUOJELUTIEDOT

Kunto: kohde on säilynyt ehjänä ja hyväkuntoisena.
Hoidon tarve: kohde vaatisi paljastamista aluskasvillisuudesta.
Ehdotus suoja-alueeksi: -
Tiedossa olevat maankäyttöhankkeet: ei ole tiedossa.
Muut säilymiseen vaikuttavat asiat: -
Kohteesta käytettävissä olevan tiedon määrä ja laatu (jos tarpeen): -

5. MUUTA

Tarkastajan yhteystiedot: Marita Kykyri, Kymenlaakson museo, Tornatorintie 99B, 48100 Kotka. Gsm 040-7162322.
Muut tiedot: -

Lähilöydöt: Kohteen lounaispuolella samalla mäellä sijaitsee vajaan sadan metrin päässä toinen aumanpohja, Rajanotko 2 ja kohteesta 450 m:n päässä etelään kolmas aumanpohja, Rajanotko 3. Kymenlaakson museo tarkasti kaksi viimeksi mainittua 6.10.2016. Rajanotko 1 aumanpohjan lähialueella, 0,5-1,2 km:n etäisyydellä luoteessa ja pohjoisessa, sijaitsee lisäksi useita muita vilja-aumanpohjia mm. Kelomäellä, Myllyvuorella sekä Mustalammen maastossa. Mustalammen eteläpuolelta tunnetaan myös tervahauta sekä nauriskuoppa. Osa näistä kohteista tarkastettiin samana päivänä 27.9.2016 kuin Rajanotko 1:n aumanpohja, osa on tarkastettu jo syksyllä 2015.

Opas kohteelle (nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin tarkastaja): A. Oinonen, Miehikkälän museot, p: 040 752 7770.

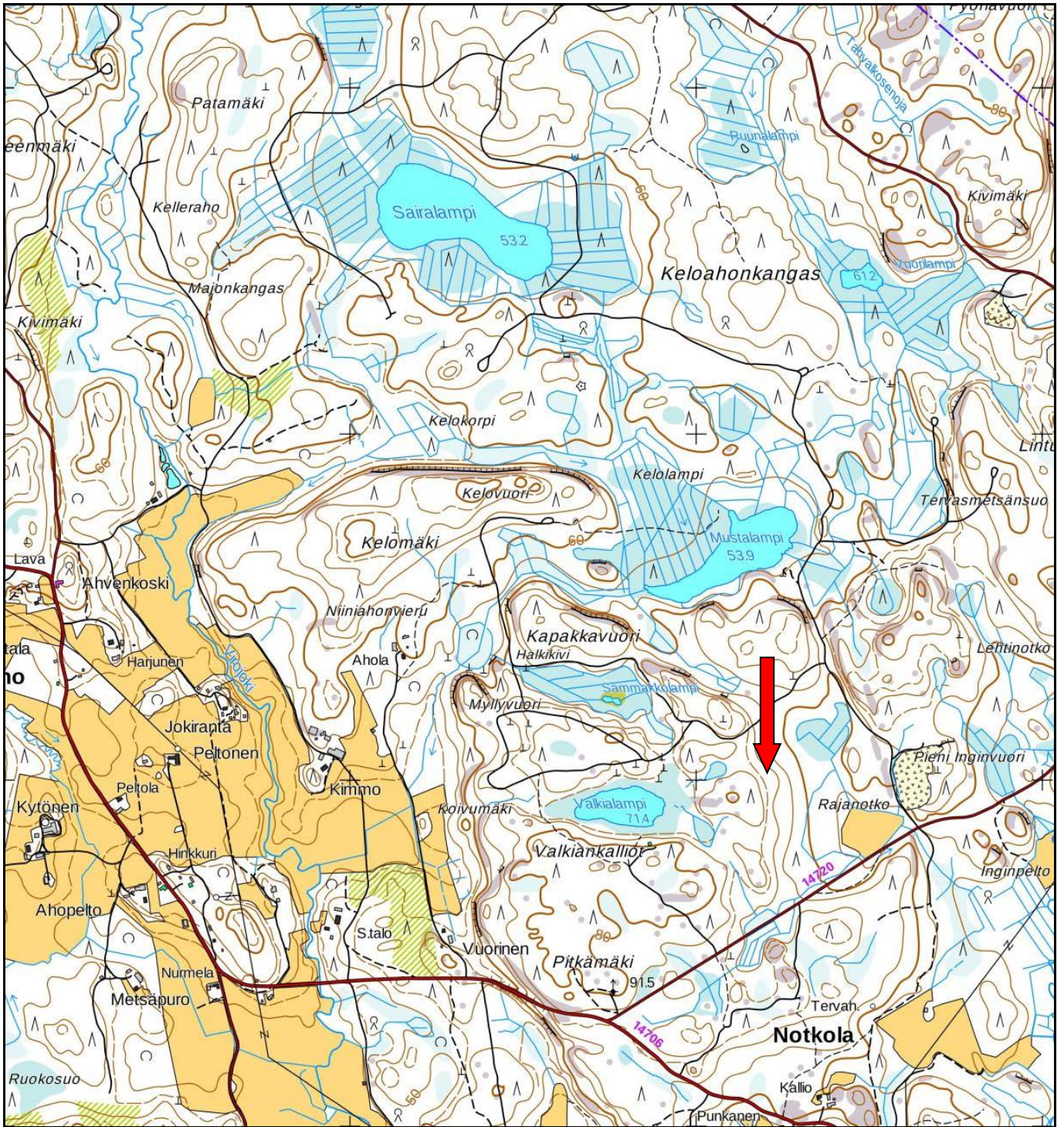
6. PÄIVÄYS JA KERTOMUKSEN LAATIJAN ALLEKIRJOITUS

Päiväys: Kotka 30.1.2017

Allekirjoitus:

Marita Kykyri

LIITE: karttaote/karttaotteet:

Kartta 1: Kohteen sijainti merkittynä punaisella nuolella. Ote maastokartasta L5223. Maanmittauslaitos.

LIITE: kuvat:

Kuva 1: Kohteen sijainti maastossa. SE. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 2: Aumanpohja suunnasta S. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 3: Aumanpohja, lähikuva. SE. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 4: Aumanpohjan NE-puolella, kymmenisen metrin päässä, erottui maastossa 20-30 cm syvyinen kuopanne. Sen liittyminen aumanpohjaan jäi epäselväksi. Kuvassa oppaana toiminut H. Uusiheimala (vas.), A. Oinonen sekä K. Toivonen (oik.) kuopannetta ihmettelemässä. S. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 5: Aumanpohja vuonna 2006–2007 aluskasvillisuuden alta paljastettuna. Lähikuva. SE.
Kuva: Heikki Uusiheimala.

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUSLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

- täyttöohje Museoviraston arkeologisen kohteen tarkastuslomakkeeseen

Lomake on tarkoitettu avuksi arkeologisen kohteen maastotarkastuksessa tehtyjen havaintojen raportoimiseen ja se on word-muotoinen. Kenttiin voi kirjoittaa tietoa niin paljon, kuin on tarpeen. Sähköiset kartat, koordinaattitaulukot ja valokuvat voi liittää lomakkeen loppuun suoraan sähköisiksi liitteiksi. Liitteitä voi lisätä haluamansa määrän esimerkiksi sivunvaihto-työkalulla.

Kohta 1. Perustiedot

- lomakkeeseen täytetään kohteeseen liittyvät sijaintitiedot (kunta, koordinaatit, peruskartta, sijainti suhteessa kirkkoon ja yleinen sijaintikuvaus)
- lomakkeeseen täytetään kohdetta luonnehtivat tiedot (nimi tai ehdotus nimestä, ajoitus, kohteen tyyppi ja tyyppin tarkenne muinaisjäännösrekisterin asiasanojen mukaan, lukumäärä (kpl) ja Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus, jos kohteella on sellainen)
- lomakkeeseen kirjataan arvio kohteen laajuudesta ja perustelu sille
- lomakkeeseen täytetään kohteen laji tarkastushavaintojen perusteella (ks. enemmän Museoviraston laatima Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohje 2014, sivut31-32, <http://www.nba.fi/fi/File/2210/laatuohje.pdf>):
 - *kiinteä muinaisjäännös* on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kohde, jonka täsmällinen maantieteellinen sijainti on osoitetavissa.
 - *mahdollinen muinaisjäännös* on kohde, jota ei ole voitu maastossa tarkastuksen yhteydessä tunnistaa tai paikantaa luotettavasti. Kohteen luonteen selvittäminen muinaisjäännöksenä edellyttää esimerkiksi tarkempia arkeologisia selvityksiä kuin tarkastuksen yhteydessä on ollut mahdollista tehdä.
 - *muu kulttuuriperintökohde* on kohde, jota ei voi todeta muinaismuistolain tarkoittamaksi muinaisjäännökseksi. Yleisimpiä kulttuuri-perintökohteita ovat käytössä pysyneet historialliset kylänpaikat ja tiet, toisen maailman sodan aikaiset sotahistorialliset kohteet ja alle 100 vuotta nuoremmat hylät. Ensimmäiseen maailmansotaan liittyvät kohteet ovat yleensä kiinteitä muinaisjäännöksiä.
 - *löytöpaikka* on irtaimen muinaisesineen löytöpaikka tai -alue, johon liittyy jonkinlainen paikkatieto. Löydöllä ei ole yhteyttä kiinteään muinaisjäännökseen tai sitä ei voida osoittaa. Ilman arkeologista kontekstia olevaa löytöä kutsutaan *irtolöydöksi*.
 - *luonnonmuodostuma* on luonnon synnyttämä tai muovaama kohde, jota voidaan esimerkiksi luulla ihmisen tekemäksi tai jota ihmisen on voinut muokata. Tällaisia ovat esimerkiksi muinaiset rantamuodostumat (pirunpellot, rantapalteet) ja luolat.
 - *muu kohde* on esimerkiksi tuhoutunut/tutkittu muinaisjäännös, kätkölöytö tms. kohde
- lomakkeeseen täytetään tiedot rekisterikylästä ja kiinteistötunnuksesta, jos tarpeen
- huom: rauhoitusluokkaa ei edellytetä enää määriteltäväksi.

Kohta 2. Taustatiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista aiemmista tiedoista ja löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tehdyistä löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastusolosuhteista ja niiden vaikutuksesta havaintoihin
- lomakkeeseen täytetään tieto tarkastuksen liitteistä (karttaliitteet, kuvaliitteet, koordinaattitietolistat ym.).

Kohta 3. Tarkastushavainnot

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen syystä ja siihen liittyvistä asioista
- lomakkeeseen kuvataan kohteen ympäristö ja maasto
- lomakkeeseen kuvataan tarkastettu kohde ja rajaus.

Kohta 4. Suojelutiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot kohteen kuntoa koskien ja hoidon tai korjaamisen tarvetta koskevat havainnot
- lomakkeeseen laitetaan ehdotus suoja-alueeksi ja sen perustelut. Ehdotus esitetään mielellään myös kartalle rajattuna.
- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista maankäyttöhankkeista ja/tai muista säilymiseen vaikuttavista olennaisista asioista (luonnon aiheuttama eroosio tms.)
- lomakkeeseen laitetaan haluttaessa arvio kohteesta käytettävissä olevien tietojen luonteesta ja määrästä:
 - tietotaso 1 = kohteesta on riittävästi tietoa sen luonteen ja iän tarkemmaksi määrittelemiseksi
 - tietotaso 2 = kohteen luonteen ja iän määrittely edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä.

Kohta 5. Muuta

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastajan yhteystiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot lähilöydöistä ja mahdollisista muista tiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot henkilöstä, jota voi tarvittaessa toimia paikalla oppaana.

Kohta 6. Allekirjoitus

- lomake allekirjoitetaan ja päivätään.